

Kære Birthe Skaarup og Poul Nødgaard, DF

Vedr.: Anmodning om at Samsø kommer på nettolisten over 'problemkommuner'.
Vedlagt: Brev til Indenrigsministeren fra 10. jan. 05

Med denne henvendelse ønsker vi, at Samsø Kommune bliver optaget på listen over 'problemkommuner'. Et meget stort antal borgere har ved en underskriftsindsamling givet udtryk for en anden holdning end kommunalbestyrelsen, men er ikke blevet hørt. Desuden foreligger der særlige problemer vedr. Samsøs ø-vilkår, som gør det nødvendigt, at man giver sig god tid til at finde en stabil og bæredygtig løsning. Kommunalbestyrelsen har i sit forslag til IM indstillet at Samsø fortsætter som selvstændig kommune, men har iflg. underskriftsgruppen reelt ikke undersøgt og udviklet det alternativ, der ligger i sammenlægning med Århus Kommune, der efter vores oplysninger har stor interesse i Samsø, herunder villighed til at gå ind i øens øspecifikke problemer.

Vi opfatter det sådan, at situationen på Samsø fortsat er uafklaret, da borgermodstanden mod kommunalbestyrelsens afgørelse er så stor, at beslutningen sandsynligvis ikke vil kunne bære længere end til næste kommunalvalg. En folkeafstemning på et oplyst grundlag eller en nedsættelse af en bredt sammensat kommission til en mere alsidig behandling af spørgsmålet ville kunne sikre en langtidsholdbar løsning med folkelig opbakning og politisk stabilitet, hvilket er uhyre vigtigt for øerne mhp. fastholdelse af erhvervsliv og bosætning osv.

Et flertal i Samsø Kommunalbestyrelse afviste på mødet den 7. december 2004 et forslag om afholdelse af folkeafstemning om kommunens fremtidige tilhørsforhold, der var stillet på grund af indsamlingen af en lang række underskrifter fra borgere på Samsø (34% af de stemmeberettigede). Gruppen bag indsamlingsinitiativet indsendte efterfølgende et brev til Indenrigsministeren, som blev anmodet om at være behjælpelig med at få den demokratiske proces sat på sporet igen. Brevet rummer i hovedtræk en beskrivelse af situationen på Samsø og en begrundelse for vores henvendelse først til IM og nu til Jer.

I svaret fra Indenrigsministeriet siges det, at ministeren ikke på det foreliggende lovgrundlag - og "på nuværende tidspunkt", dvs. før 1. januar 2004 - havde mulighed for at gribe direkte ind i den kommunale beslutningsproces. Efter direkte henvendelse til Indenrigsministeriet har vi imidlertid også fået oplysninger, der støtter vores initiativ. I anden fase af forhandlingerne om kommunalreformen, som med udgangspunkt i kommunernes *forslag* indledes nu, har Indenrigsministeren mulighed for og interesse i at inddrage alle sider af problemstillingen, som ikke mindst for øernes vedkommende er særdeles kompleks. Vi har således fået at vide, at vores fremstilling af sagen og synspunkter på den mangelfulde sagsbehandling i Samsø Kommune vil kunne komme til at spille en rolle i den kommende fase, hvor kommunalreformen ligger på Lars Løkke Rasmussens bord.

Underskriftsindsamlingen har vist, at 34 % af de stemmeberettigede borgere har ønsket en folkeafstemning og en bedre information. Vi har derfor iflg. valgforskere professor Jørgen Elklit og professor Palle Svensson et betydeligt mandat, som efter sædvanlige politiske spilleregler burde have ført til en anden afgørelse af Samsø Kommunalbestyrelse. Vi føler derfor at det er vores pligt at gå så langt som det er muligt for at søge indflydelse for de holdninger, som repræsenteres af underskriftsindsamlingen.

Som det væsentligste led i flere tiltag har vi skrevet til Indenrigsministeriet igen for at genfremsætte ønsket om at få et møde. Det vigtigste formål hermed vil være en gensidig orientering og udveksling af synspunkter, som vil kunne opveje den mangelfulde kommunikation, der hidtil efter vores opfattelse har præget Samsø Kommunalbestyrelses håndtering af sagen.

De mange underskrifter for en folkeafstemning viser ikke i sig selv noget om borgernes tilslutning til enten selvstændighed eller sammenlægning med Århus Kommune. Men den er udtryk for, at mange borgere føler, at informationsgrundlaget ikke har været tilstrækkeligt, hvilket især har betydet, at mulighederne i Århus-modellen ikke er blevet afsøgt. Vi er blevet oplyst, at det samlede byråd i Århus er interesseret i en sammenlægning med Samsø, samt at der foreligger konkrete planer om løsningen af en række af øens problemer. Vi ved også, at mange borgere på Samsø ser muligheder i en sammenlægning med Århus. Det fremstår derfor som et stort problem, at disse muligheder ikke er blevet synliggjort og gjort til del af den politiske og folkelige debat.

Det er vores opfattelse, at Samsøs situation med denne mulighed for en tilknytning til en metropol stiller øen afgørende anderledes end Læsø og Ærø. Det er også vores opfattelse, at denne mulighed bør og skal afklares i forbindelse med denne fase af kommunalreformen, da man ellers ikke kan forvente at opnå den tillid til varighed og stabilitet i den kommunale struktur, der som nævnt er en vigtig forudsætning for tilflytning og erhvervsudvikling.

Vi håber derfor at Samsø kan komme med på jeres nettoliste over de kommuner, som kræver en særlig opmærksomhed, når I i fællesskab skal tegne linierne i det nye Danmarkskort.

Ønsker I flere oplysninger eller et møde, er I velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Gruppen bag en underskriftsindsamling for afholdelse af folkeafstemning om kommunalstruktur på Samsø.

Kontaktpersoner:

Frits og Cecilia Andersen
86593509 frits@post3.tele.dk

Jürgen Helm
Kalkhavesvej 3
8305 Samsø
helm@c.dk

Samsø 10.1.2005

Indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen
Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

Anmodning om foretræde hos ministeren vedr. Samsøs fremtidige kommunetilhørsforhold

Tak for venligt svar på forespørgsel ang. beslutningsprocessen i forbindelse med Samsøs fremtidige kommunalstruktur. (1k.kt.j.nr.: 2004-2039-61). Vi forstår, at det på det foreliggende grundlag ikke er muligt for ministeriet at gribe direkte ind i den lokale proces med henblik på at bane vejen for en folkeafstemning.

En underskriftsindsamling har vist, at 34 % af de stemmeberettigede Samsøborgere ønsker en folkeafstemning og bedre information om Kommunalbestyrelsens beslutningsgrundlag. Vi repræsenterer underskriftsindsamlingen og føler derfor at det er vores pligt at gå så langt som det er muligt for at søge indflydelse for de holdninger, som repræsenteres heraf. 34 % giver iflg. valgforskere professor Jørgen Elklit og professor Palle Svensson et meget betydeligt mandat, som efter sædvanlige politiske spilleregler burde have ført til at Samsø Kommunalbestyrelse gennemførte den afstemning.

Som det væsentligste led i flere tiltag ønsker vi derfor nu at genfremsætte ønsket om at få et møde med dig eller andre i ministeriet. Det vigtigste formål hermed vil være en gensidig orientering og udveksling af synspunkter, der ikke hidtil har haft nogen plads i Samsø Kommunalbestyrelses håndtering af sagen.

De mange underskrifter for en folkeafstemning viser ikke i sig selv noget om borgernes tilslutning til enten selvstændighed eller sammenlægning med Århus Kommune. Men den er udtryk for, at mange borgere føler at informationsgrundlaget ikke har været tilstrækkeligt, hvilket især har betydet, at mulighederne i Århus-modellen ikke er blevet afsøgt. Vi er blevet oplyst om, at det samlede byråd i Århus er interesseret i en sammenlægning med Samsø, samt at der foreligger konkrete planer for løsningen af en række af øens problemer. Vi ved også, at mange borgere på Samsø ser muligheder i en sammenlægning med Århus. Det fremstår derfor som et stort problem, at disse muligheder ikke er blevet synliggjort og gjort til del af den politiske og folkelige debat. En sammenlægning med Århus indeholder også økonomiske perspektiver, der heller ikke kan være uinteressante for statens vedkommende.

Det er vores opfattelse, at Samsøs situation med denne mulighed for en tilknytning til en metropol stiller sig afgørende anderledes end Læsøs og Ærøs.

Det er også vores opfattelse, at denne mulighed bør og skal afklares i forbindelse med denne fase af kommunalreformen, da man ellers ikke kan forvente at opnå den tillid til varighed og stabilitet i den kommunale struktur, som bl.a. er en vigtig forudsætning for tilflytning, erhvervsudvikling osv.

Vi har opfattet det sådan, at forslagene til det kommunale Danmarkskort nu er indkommet til Indenrigsministeriet, hvor en anden fase af forhandlinger gået i gang. I viderebehandlingen af forslaget fra Samsøs Kommune vil vi meget gerne også kunne fremsætte vores syn på sagen over for dig, ligesom vi håber, at du vil kunne tage den direkte kontakt med Århus Kommune, som reelt ikke har været gennemført i forhandlingernes første fase. Og som vi ikke selv hidtil har haft mulighed for at indlede, da det naturligvis skulle ske på kommunalt niveau.

Dagsordenen for et møde er imidlertid helt åben og naturligvis op til ministeriet. Men vi vil være meget taknemmelige for at blive hørt.

Med venlig hilsen

Gruppen bag en underskriftsindsamling for afholdelse af folkeafstemning om kommunalstruktur på Samsø.

Kontaktpersoner:

Frits og Cecilia Andersen
Agerup 6
8305 Samsø
86593509
frits@post3.tele.dk

Jürgen Helm
Kalkhavesvej 3
8305 Samsø
helm@c.dk

Til Indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Borgergruppen for en folkeafstemning på Samsø om den fremtidige kommunalstruktur ønsker foretræde hos ministeren. Formålet er at bede ministeren om bistand med henblik på at finde løsninger på en konflikt mellem en stor gruppe borgere og kommunalbestyrelsen og sætte den demokratiske proces på sporet igen. Konkret beder vi ministeren medvirke til at der nedsættes en bred sammensat arbejdsgruppe med deltagelse fra Samsø Kommune, Indenrigsministeriet og Århus Kommune med den opgave at forberede en folkeafstemning på et oplyst grundlag, eller på anden vis genåbne og belyse beslutningsprocessen. Det er vores opfattelse, at alle tre parter vil kunne have en *fælles interesse* i en sådan afklaring.

Vi er opmærksomme på at vi er sent ude, men mener at ansvaret herfor ligger hos Samsø Kommunalbestyrelse. Vi er også opmærksomme på, at ministeriet modtager mange henvendelser af denne art, og at det sjældent er muligt for ministeriet at gribe ind. Vi har dog fået den opfattelse fra dine udtalelser i medierne, at der er gode chancer for at du vil se på denne sag, som adskiller sig fra mange andre pga. de komplekse ø-vilkår. – Uanset resultatet af de forestående forhandlinger vil både Indenrigsministeriet og Århus Kommune i fremtiden være dybt involveret i opgaveløsningerne på Samsø i form af samarbejdsaftaler og økonomiske støtteordninger. Derfor mener vi at der foreligger tungtvejende grunde til at du medvirker til at afsættet for denne fase af strukturreformen bliver så bredt belyst som muligt. I modsat fald vil der være overhængende fare for, at de vanskelige politiske aftaler omkring øernes vilkår ikke får den nødvendige stabilitet og politiske opbakning. Og vi frygter at det vil skabe unødvendigt vanskelige betingelser for disse aftaler og løsninger langt ud i fremtiden.

1. Nærmere begrundelse for henvendelsen.
2. Forslag om nedsættelse af arbejdsgruppe.
3. Forslag til emneområder, der bør belyses.

1. Der har på Samsø især været to helt grundlæggende problemer i beslutningsprocessen omkring kommunalreformen: For det første mangelfuld inddragelse af borgerne og i konsekvens heraf konflikteskalering og udsigt til reduceret medejerskab i fremtidige kommunale løsninger. For det andet mangelfuld information og uprofessionel sagsbehandling, hvilket har givet et generelt meget lavt informationsniveau i forhold til begge alternativer (sammenlægning med fastlandskommune eller selvstændig kommune), men især har forhindret en seriøs undersøgelse af hvilke udviklingsmuligheder, der kan ligge i en sammenlægning med Århus Kommune.

Det umiddelbare og mest åbenlyse problem er, at Samsø Kommunalbestyrelse med 10 stemmer mod 3 den 7.12 nedstemte et forslag om folkeafstemning om fremtidig kommunalstruktur. Forslaget var motiveret af, at en borgergruppe har indsamlet 34.2% af de stemmeberettigedes underskrifter for en folkeafstemning og således iflg. Palle Svensson, ekspert i folkeafstemninger ved Statskundskab, AaU, har en "meget stærk sag". Sædvanligvis er mellem 10 og 15 % en tilstrækkelig god grund til at vælge

at høre borgernes holdning. Til sammenligning fik en massiv kampagne med støtte til kommunalbestyrelsen og selvstændighed, som Venstre, Konservative, Socialdemokratiet, LO, Landboforeningen og Erhvervsforum organiserede, kun 650 underskrifter.

Borgmesterens begrundelse for at afvise en folkeafstemning har været at partiernes valgprogrammer fra sidste kommunalvalg pegede på selvstændighed. Men kommunalvalget fandt sted før kommunalreformen var på tale og selvstændighedstemaet var på det tidspunkt af helt almen karakter. Dette er derfor ingen gyldig argumentation, som vi ser det. Ønsket om en folkeafstemning tager netop sigte på den nye situation, som efter kommunalreformen indebærer helt nye udfordringer for Samsø, hvad enten den fortsætter som selvstændig kommune eller sammenlægges med Århus Kommune. Betingelserne for en stillingtagen er ændret helt afgørende. Ifølge valgexperten Jørgen Elrits, Statskundskab, AaU, holder begrundelsen for at afvise en folkeafstemning ikke.

Det er derfor også netop med henvisning til, at de siddende kommunalbestyrelser ikke har et direkte mandat til afgørelser vedr. kommunalreformen, at borgmestrene mange andre steder i landet har valgt at foretage en folkeafstemning. Der er således i Samsøs tilfælde tale om en enegang i fortolkningen af de retningslinier for borgerinddragelse, som har været fremlagt af Indenrigsministeriet og Kommunernes Landsforening. Kommunalbestyrelsens flertalsbeslutning er efter vores mening uden saglig begrundelse. Da man fra Indenrigsministeriet og støttet af Kommunernes Landsforening har indskærpet over for landets kommuner, at borgerinddragelse og demokratisk deltagelse i beslutningsprocessen er uhyre vigtigt for en ansvarlig gennemførelse af Kommunalreformen, fremstår afgørelsen i et særdeles problematisk lys.

Vores anke over det meget lave informationsniveau i Kommunalbestyrelsens behandling af sagen bygger på flere forhold: Kommunalbestyrelsen har kun taget initiativ til et enkelt borgermøde (foråret 2004), hvor den præsenterede en enig kurs for bevarelsen af selvstændighed, men hvor der fra flere borgeres side blev peget på, at en sammenlægning med Århus Kommune burde undersøges som et alternativ. Mødet blev efterfulgt af flere læserbreve, der opfordrede til at tage kontakt med Århus Kommune, men disse opfordringer blev kun fulgt op af, hvad der med borgmester Carsten Bruns egne ord blev betegnet som "et høflighedsvisit" i Århus. Udmeldingen fra dette møde var imidlertid særdeles positiv fra borgmester i Århus Kommune Anne Louise Gades side – hun kunne se store muligheder for begge parter i en sammenlægning både med hensyn til udviklingsperspektiver og for Samsø helt afgørende forhold som beskæftigelse og bosætning. Mens Århus Kommune efter aftale fremsendte talmateriale som et oplæg til videre forhandling, viste Samsø Kommune ingen interesse i at gå videre med at undersøge mulighederne i dette perspektiv. I stedet blev det meldt ud i oktober måned, at Samsø Kommunalbestyrelse i enighed havde besluttet sig for selvstændighed. En beslutning, der over for befolkningen alene blev begrundet i det løfte om fremtidig økonomisk støtte, man havde opnået i aftale med Indenrigsministeriet.

Samsø Kommunalbestyrelse havde imidlertid lovet borgerne, at der ville blive flere borgermøder i løbet af efteråret, og at der ville blive tid nok til at undersøge de forskellige modeller samt høre borgernes mening. Det var derfor en stor overraskelse for mange borgere, at der nu ikke var mere at diskutere, og især at døren til Århus var blevet lukket, før forhandlingerne var kommet i gang, og dette uden nærmere argumentation. Den stigende utilfredshed med at perspektiver og problemer i de to

modeller ikke er blevet ordentlig undersøgt, førte til dannelsen af den initiativgruppe, som står bag denne henvendelse. Selve underskriftsindsamlingen har ganske vist ført til en livlig debat, hvilket i sig selv er positivt, men debatten har desværre kun ført til gentagelse af holdningstilkendegivelser, mens saglige argumenter har været en sjældenhed.

Sammenlignet med det omhyggelige arbejde man har kunnet iagttage i mange kommuners planlægning og gennemførelse af processen frem mod en så afgørende beslutning, må Samsø Kommunes sagsbehandling siges at være meget mangelfuld.

2. På vegne af de mange borgere, som har skrevet under til fordel for en folkeafstemning om kommunens fremtidige struktur, skal vi hermed indtrængende anmode om at der tages skridt til at bringe beslutningsprocessen på rette spor igen. Et forslag til en fremgangsmåde på oplyst og forsvarligt grundlag kunne være:

- Indenrigsministeriet udsætter gældende frister mhp. at afholde folkeafstemningen i løbet af foråret, således at der er tid til at oplyse om afstemningens grundlag.
- Der igangsættes en klarlæggelses- og oplysningsproces. Vi anmoder om, at der nedsættes en hurtigtarbejdende arbejdsgruppe med ligelig repræsentation fra Samsø Kommune, Indenrigsministeriet, Århus Kommune, Kommunernes Landsforening og en repræsentant udpeget af borgergruppen. Arbejdsgruppen foretager en grundig undersøgelse og kortlægning af visioner, udviklingsmuligheder, økonomi og politisk organisation i to perspektiver:
 - a) Samsø som selvstændig kommune.
 - b) Samsø sammenlagt med Århus Kommune.

Arbejdsgruppen udarbejder en rapport, hvori de to alternativer fremlægges. På baggrund af rapporten udarbejdes et kort og klart valgmateriale til brug for folkeafstemningen og/eller beslutningsprocessen.

Der foretages en folkeafstemning i Samsø Kommune i løbet af foråret med to valgmuligheder:

- a) Med udgangspunkt i arbejdsrapporten forhandler Samsø Kommune videre med Indenrigsministeriet med henblik på at Samsø Kommune fortsætter som selvstændig kommune.
- Eller:
- b) Med udgangspunkt i arbejdsrapporten forhandler Samsø Kommune videre med Århus Kommune med henblik på en sammenlægning.

Det er vores opfattelse og håb, at denne fremgangsmåde vil kunne tilgodese de forskellige holdninger, der har været lagt frem i debatten og dermed også rumme og forlige de modsætninger, der er fremkommet som en naturlig del af meningsdannelsen inden for det sidste år

3. Når vi føler os tvunget til at rette denne bøn om bistand til løsning af forholdene på Samsø, er det naturligvis ikke kun fordi der efter vores mening ikke har været draget

tilstrækkelig omsorg for at efterleve de krav om folkelig deltagelse, som har været et væsentligt element i lovforslaget. Det er også fordi, vi mener, at der indholdsmæssigt er mange vigtige forhold, som fortjener en bedre belysning, før afgørelsen træffes. Ikke mindst for Samsø gælder det om at være omhyggelig, når særlige ø-vilkår spiller ind og sætter rammer for udvikling af erhvervsliv, økonomi i den kommunale forvaltning, bosætning, transport og beskæftigelse. Ser man på andre kommuners forarbejde før fx. en sammenlægning, kan man finde realistiske modeller for besvarelsen af de spørgsmål, som blev nævnt ovenfor. Men lad os kort udpege de tre væsentligste emneområder, som alle – uanset hvilken kommunal struktur, der bliver det endelige resultat – kommer til at få væsentlig betydning for såvel Samsø Kommune, Staten og Århus Kommune:

Transport:

Ingen kan være i tvivl om, at transportforholdene er den altoverskyggende faktor i Samsøs fremtidige udvikling. Samsø Kommune og erhvervsorganisationerne har arbejdet meget for at øge transportstøtten for derved at opnå lige vilkår for erhvervsudvikling sammenlignet med fastlandet. Om problemer og perspektiver herved kan man læse bl.a. i Ø-rapporten. Et udestående spørgsmål er imidlertid om man ikke har underprioriteret mulighederne i pendlertrafikken ved en direkte forbindelse til Århus. Økonomiprofessorerne peger ellers i en beskæftigelsesrapport fra 2000 direkte på pendlertrafikken som den eneste realistiske og fremtidssikrede løsning på øens store problemer mht. alderssammensætning, bosætning og beskæftigelse. Med Havnebyprojektet i Århus, som bliver en milliardinvestering, har en sådan forbindelse tilmed fået helt nye perspektiver. En velplaceret terminal vil her kunne danne brohoved for en gensidig udveksling af mennesker, der søger arbejde og uddannelse, for varer og for kultur. Med den nye havnetunnel vil godstrafikken fra Samsø hurtigt kunne komme på motorvejen.

Samsøs Kommunalbestyrelse har ikke og vil heller ikke få den fornødne økonomiske kapacitet til at tilføre de midler, som beregningerne viser er nødvendige for opstarten af en sådan forbindelse. Man har tilmed i øens udviklingsplan indført det som en præmis, at øen ikke kan udvikle en pendlerøkonomi. Omvendt har borgmesteren i Århus, Anne Louise Gade, gjort det klart, at en pendlerforbindelse simpelthen er en betingelse for overhovedet at overveje en sammenlægning med Samsø. Det er netop i et bosætnings- og beskæftigelsesperspektiv, at Samsø forekommer attraktiv for Århus. Valget af kommende kommunalstruktur sætter altså rammerne for et helt fundamentalt forhold i øens udviklingsmuligheder.

Økonomi

Samsøs økonomi er afhængig af store millioentilskud fra staten. Men et alvorligt og underbelyst problemområde i forbindelse med valget af kommunalstruktur drejer sig om den store usikkerhed, der hersker omkring kommunens nuværende og fremtidige budgetter. I det indeværende budget ses der eksempelvis bort fra de meget store millioninvesteringer, som en løsning af øens spildevandsproblemer kræver, og hvis alvor ellers er erkendt af øens lokale politikere. - Skal man sætte skatteprocenten eller vandafledningsafgiften op? Begge dele er allerede landets højeste, og hvilke signaler vil det ikke sende til folk, som overvejer at flytte til Samsø? Og hvilken virkning på øens erhverv og økonomi kan man forvente, hvis man får de lavere skatter og afgifter fra Århus Kommune (iflg. Århus Kommunes egne beregninger et beløb på 12,9 millioner kr., jvf. vedlagte bilag)?

Med hensyn til det tilsagn om statsstøtte, som har været udslagsgivende for kommunalbestyrelsens beslutning, resterer der også ubesvarede og helt fundamentale

spørgsmål. Da støtten er tænkt som en kompensation for ø-ulighederne, synes vi det bør gøres klart, om og i hvor stort omfang denne statsstøtte vil kunne videreføres efter en sammenlægning med Århus. Kunne man forestille sig en udligningsordning over 5-8-10 år, hvilket kunne være en fællesinteresse for både Samsø, Århus Kommune og Staten. Der vil da være tale om en form for kompensation for overdragelsen af økonomiske forpligtelser, der bl.a. har fortilfælde i statens overgivelse af statshavnene til kommunerne. En fair fremlæggelse af et grundlag for en beslutning om Samsøs fremtid, bør naturligvis indeholde en belysning af disse forhold.

Med hensyn til EU-midlerne mener kommunalbestyrelsen at Samsø vil miste retten til disse ved sammenlægning med Århus. Støtteordningerne har hidtil haft stor indflydelse på øens økonomi, men for det første ved vi, at der fremover vil blive tale om en stor omlægning af støtteformerne. For det andet er det blevet klarlagt, at størstedelen af de nuværende midler hentes i geografisk definerede programmer (udkantsregionerne) og altså ikke er direkte afhængige af kommunegrænser. For det tredje har Århus Kommune større indflydelse i Bruxelles med egne kontorer og lobbyister, som ikke mindst set i lyset af de store ændringer af støttesystemet vil kunne blive en vigtig partner for erhvervene på Samsø.

Endelig må man nævne, at Samsø som selvstændig kommune skal *købe sig* til løsningen af mange og tunge opgaver, man ikke kan løfte selv. Problemet hermed er, som Ø-rapporten understreger, dels at det kan blive meget dyrt, da fastlandskommunerne ensidigt fastsætter prisen, da de reelt er uden for konkurrence. Dels at ø-kommunen mister indflydelse på kvalitet og udformning af disse ydelser. Et væsentligt problem består således i en overordnet afvejning af fordele/ulempen i en sammenligning mellem en samarbejdsmodel og en sammenlægningsmodel. Og dette er igen et temaområde, som ikke lader sig belyse med mindre man fra Samsøs Kommune indgår i en provisorisk, men opklarende dialog med Århus Kommune.

Demokrati og Ø-rapport

Vi er ikke blinde for fordelene ved at vælge selvstændighed, men de konkrete forhold bør undersøges og afvejes. Kommunalbestyrelsen har hidtil henvist til Ø-rapportens anbefalinger, som om den ensidigt støtter selvstændighedspolitikken. Det er imidlertid markeret i de afsnit i Ø-rapporten, der peger mod selvstændighed, at de mere er udtryk for ø-borgmestrenes ønske end ekspertgruppens konklusion. Eksperternes sammenfatning af rapporten peger i den modsatte retning: Ved en kommunalreform, hvor resten af landets kommuner bliver på ca. 30.000 indb. eller mere anbefales det, at ø-kommunerne slås sammen med fastlandskommunerne. Samtidig understreges det, at alle rapportens anbefalinger til hjælp for udviklingen af øerne vil kunne realiseres igennem en lokalforvaltning inden for en sammenlagt kommune uden det går ud over nærhed og service. Rapporten giver faktisk en opskrift på, hvordan det lader sig gøre at etablere ret vidtgående selvstyreformer for øerne efter en sammenlægning. I Århus Kommune planlægger man for øjeblikket en omfattende omstrukturering af den kommunale forvaltning. Heri indgår såkaldte "Borgerservicecentre", som ville være en oplagt mulighed på Samsø efter en evt. sammenlægning. Også på dette temaområde vil man relativt enkelt kunne opridsede mulige modeller i hhv. selvstændighedsperspektivet og sammenlægningsperspektivet, forudsat at Århus Kommune fx i en arbejdsgruppe som foreslået fik mulighed for at indstille sine forslag.

Sammenfattende har vi hermed fremlagt en række påtrængende grunde til at bede Indenrigsministeren om at gå ind i sagen. Fra eksperter i valgret og folkeafstemninger har vi fået støtte i, at kommunens beslutning om og begrundelse for at afvise underskriftsindsamlingens anmodning om folkeafstemning er i konflikt med principperne i folkestyret og opfordringen til borgerinddragelse. Vi har peget på det meget lave informationsniveau omkring beslutningen og vi har anført 3 hovedtemaer, som bør belyses.

Vi opfordrer altså til, at du medvirker til at skabe en løsning på det problem, som nu er opstået på Samsø. Hvis det ikke løses nu, vil det skabe dybe konflikter og være ødelæggende for den politiske kultur på Samsø fremover. Vi har peget på en bredt sammensat arbejdsgruppe, som vi mener bør kunne tegne omridset af de to valgmuligheder, og som frem for alt vil kunne bane vejen for en heling af de store modsætninger, som er kommet frem i debatten. Vi har således hæftet os ved, at Carl Christian Nøhr, en erfaren og ældre politiker på øen, tidligere formand for Venstre og Landboforeningen, i lighed med mange flere inden for partiernes og organisationernes egne rækker har anbefalet kommunalbestyrelsen at vedtage en folkeafstemning.

Med venlig hilsen

På vegne af underskriverne for en folkeafstemning på Samsø
Gruppen for en folkeafstemning på Samsø

Kontaktpersoner:

Frits og Cecilia Andersen
Agerup 6, 8305 Samsø
Telefon: 8659 3509

Jürgen Helm
Kalkhavesvej 3, Ballen
8305 Samsø
Telefon: 8659 6363

Bilag:

1. Århus Kommune: Sammenligning af nøgletal for Samsø og Århus kommuner
2. 10 argumenter for en folkeafstemning på Samsø
3. forsøg på en Konsekvensberegning skat/afgifter Samsø:Århus

Kopi af dette brev er sendt til Anne Louise Gade i Århus.